

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2014. évi március hó 18. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék B.178/2013/26. számú ítéletének I.rendű és II.rendű vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

- I.rendű vádlott cselekményét folytatólagosan elkövetett, az 1978. évi IV. törvény 256.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő befolyással üzérkedés büntettének, míg II.rendű vádlott cselekményeit folytatólagosan elkövetett, az 1978. évi IV. törvény 256.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő befolyással üzérkedés büntettének, valamint folytatólagosan elkövetett, az 1978. évi IV. törvény 256/A.§ (1) bekezdésében meghatározott befolyás vásárlása büntettének minősíti;
- a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát mindkét vádlott esetében 4-4 (négy-négy) évre enyhíti;
- I.rendű vádlott vonatkozásában a Kaposvári Városi Bíróság 1.B.1295/2002/10. számú ítéletéhez kapcsolódó feltételes szabadságot is megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe mindkét vádlott vonatkozásában beszámítja a 2013. évi október hó 28. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék a 2013. évi október hó 28. napján kelt B.178/2013/26. számú ítéletével I.rendű vádlottat befolyással üzérkedés büntette miatt 5 év börtönre

és 6 év közügyektől eltiltásra, míg II.rendű vádlottat befolyással üzérkedés büntette és vesztegetés büntette miatt 6 év börtönre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megszüntette továbbá I.rendű vádlott vonatkozásában a Pécsi Városi Bíróság 7.Bk.793/2011/2. számú ítéletéhez-, míg II.rendű vádlott vonatkozásában a Fonyódi Városi Bíróság 9.B.34/2006/223. számú, illetve 4.B.299/2001/5. számú ítéleteihez kapcsolódó feltételes szabadságot és megállapította, hogy a vádlottak feltételes szabadságra nem bocsáthatók.

III.rendű vádlottat az ellene emelt vesztegetés büntettének vádja alól felmentette.

E határozat ellen az ügyész I.rendű és II.rendű vádlottak tekintetében súlyosbításért, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás hosszabb tartamban történő megállapítása végett, míg III.rendű vádlott esetében a felmentése miatt, büntetőjogi felelősségének a megállapítása és büntetés kiszabása céljából jelentett be fellebbezést. I.rendű vádlott és védője enyhítés, II.rendű vádlott és védője pedig felmentés érdekében élt jogorvoslati kérelemmel.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában az ügyészi fellebbezést III.rendű vádlottat érintően visszavonta, egyebekben azt változatlan tartalommal fenntartotta. Perbeszédeikben a védők a bejelentett jogorvoslati kérelmeikkel egyezően szólaltak fel, mégis azzal, hogy II.rendű vádlott védője a fellebbezésének indokolásában a cselekmény téves minősítését és a büntetőjogi jogkövetkezmények súlyosságát is kifogásolta.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján - a Be.349.§ (1) bekezdésében írt korlátok között, a fellebbezéssel nem érintett III.rendű vádlottra vonatkozó rész kivételével - az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mentesnek találta a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól: az kellő mértékben felderített, a releváns történések rögzítését érintően hiánytalan, továbbá iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést sem tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírások megtartásával folytatta le, olyan részletességgel, hogy a felmerülő ténybeli és jogi kérdésekben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. Sajátossága volt az ügynek, hogy az a nyomozó hatósággal teljes mértékben együttműködő III.rendű vádlott feljelentése alapján indult meg, annak részletes előadásával, hogy milyen körülmények között kapott ajánlatot a vele szemben folyamatban lévő büntetőügyének az enyhébb elbírálására. Így vált ismertté, hogy a feljelentőt előbb II.rendű vádlott, majd a személyes találkozójukat követően I.rendű vádlott hívta fel telefonon, azt állítva, hogy a Kaposvári Törvényszék bíráinak a megvesztegetésével, hozzávetőlegesen 2,3 millió forint kifizetésével elérhető a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetésének a mérséklése. A történések háttérében ugyanis az állott, hogy a Kaposvári Városi Bíróság a 2012. évi április hó 21. napján kelt 10.B.165/2011/204.

számú ítéletével III.rendű vádlottat vagyon elleni és gazdasági bűncselekmények miatt - nem jogerősen - három év nyolc hónap szabadságvesztéssel sújtotta.

Ilyen előzmények után került sor a titkos adatszerzés engedélyezésére, majd foganatosítására, illetve arra, hogy III.rendű vádlott a saját telefonján lebonyolított beszélgetésekről hangfelvételt készített. Ez egyben azt is jelentette, hogy ettől kezdődően az események menete kellően dokumentált volt, az egyes beszélgetések tartalmi elemeinek a részletekbe menő rekonstruálását objektív bizonyítékok tették lehetővé.

A hatóságok tényfelderítési kötelezettségét tovább könnyítette I.rendű és II.rendű vádlottak részbeni beismerő vallomása, az a körülmény, hogy az ügy megítélése szempontjából lényeges múltbeli mozzanatok egy részét maguk is feltárták. Így I.rendű vádlott azt, hogy a szabadulását követően valóban hivatkozott II.rendű, majd III.rendű vádlott előtt egy bíró ismerősére, közelebbről arra, hogy e kapcsolatán keresztül el tudja érni kedvezőbb határozat meghozatalát.

II.rendű vádlott kezdeményezte **tanú1** hozzátartozóinak, **tanú2**nek és **tanú3**nak a bevonását, akik a tanúkihallgatásaik során mindenben a III.rendű vádlott vallomását támasztották alá, megerősítve az általa előadottakat.

E bizonyítékokat az elsőfokú bíróság maradéktalanul számba vette és elemezte, az indokolási kötelezettségének messzemenően eleget tett. I.rendű és II.rendű vádlott védekezésével szembenálló ténymegállapítások is a feltárt adatok okszerű mérlegelésén alapulnak.

A megállapított tényállás ekként megalapozott, így az - figyelemmel a Be.351.§ (1) bekezdésében írtakra - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett I.rendű és II.rendű vádlottak büntetőjogi felelősségére.

Az 1978. évi IV. törvény 26.§ (1) bekezdése értelmében nem büntethető, aki a cselekményt olyan kényszer vagy fenyegetés hatása alatt követi el, amely miatt képtelen az akaratának megfelelő magatartásra.

A bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés keretében a II.rendű vádlott telefonbeszélgetéseit több héten keresztül megfigyelték, illetve rögzítették. Ennek során azonban semmi nem utalt arra, hogy I.rendű vádlott ajánlatának III.rendű vádlott felé történő közvetítésében, de különösen **tanú1** hozzátartozói előtt tett kijelentéseiben ne önállóan, a saját szándéka és akarata szerint cselekedett volna. Az elhangzott párbeszédnek ennek még a legtávolabbi lehetőségét is kizárták, ahogyan az is nyilvánvaló, hogy a **tanú2**vel és **tanú3**al lebonyolított találkozót II.rendű vádlott maga kezdeményezte.

III.rendű vádlott a befolyással üzérkedésről 2012. május 18-án tett feljelentést, míg a nyomozó hatóság fellépésére, az őrizetbe vételre közel két hónappal később, 2012. július 17-én került sor. Szembetűnő, hogy ezen időszak alatt II.rendű vádlott az ügy szereplőivel számos egyeztetést folytatott, hangsúlyozottan anélkül, hogy egyetlen alkalommal is hivatkozott volna fenyegetett helyzetére. Így tehát kényszer vagy fenyegetés hatásáról szó sem lehetett.

Következésképpen a felmentést célzó fellebbezések eredménytelennek bizonyultak.

A büntető törvény időbeli hatályának kérdésében az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást. A szóba jöhető anyagi jogi rendelkezések áttekintése és egybevetése után megállapítható, hogy a 2013. évi július hó 1. napján hatályba lépett (új) Büntető Törvénykönyv nem biztosított enyhébb elbírálást, ezért az elkövetés idején hatályban lévő törvényt kellett alkalmazni.

A cselekmények minősítése ugyanakkor csak részben felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak.

Az irányadó tényállás szerint a II.rendű vádlott többször megígérte a befolyással üzérkedő I.rendű vádlottnak, hogy a folyamatban lévő büntetőügyének kedvezőbb megítélése céljából, a másodfokon eljáró tanács tagjainak a megvesztegetésére szánt pénzt előteremti és átadja. Ezt a cselekményt az elsőfokú bíróság - a váddal egyezően - az 1978. évi IV. törvény 253.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntettének értékelte. Noha az ezzel kapcsolatos jogi érvek előadásával az elsőfokú bíróság adós maradt, minősítésében minden bizonnyal szerepet játszott a Legfelsőbb Bíróság 13/2007. BK véleménye is.

Az abban foglaltak szerint ugyanis, aki másnak vagyoni, vagy nem vagyoni előnyt azért ad, hogy ügyének kedvező elintézése céljából azt az eljáró hivatalos személynek juttassa: hivatali vesztegetés miatt vonható felelősségre, akkor is, ha az előny átvevője csupán állította, illetve csupán azt a látszatot keltette, hogy hivatalos személyt fog megvesztegetni, és így az átvevő cselekménye befolyással üzérkedés büntettének minősül. Amikor tehát a befolyással üzérkedő „ügyfeléről” megállapítható, hogy az előnyt azért adta (esetleg ígérte), hogy a befolyással üzérkedő megvesztegetse az ügyében eljáró hivatalos személyt, felismerhető az a törekvése, mellyel a hivatalos személyt működésében a közérdek kárára befolyásolni, illetőleg kötelességének a megszegésére próbálja indítani.

A szóban forgó kollégiumi vélemény közzététele óta azonban a jogszabályi környezetben jelentős változások következtek be. Elsőként azzal, hogy a 2012. évi január hó 1. napjától az 1978. évi IV. törvény közélet tisztasága elleni bűncselekmények körébe új törvényi tényállás került, befolyás vásárlása címmel. Márpedig ez a vizsgált hivatali vesztegetés büntettségéhez képest speciális, éppen azzal, hogy a tulajdonképpeni „aktív vesztegető” az előnyt olyan személynek (közvetlenül neki, vagy reá tekintettel másnak) adja, illetve ígéri, aki csupán állítja,

hogy hivatalos személyt befolyásol. E törvényi tényállás specialitását az adja, hogy - szemben a hivatali vesztegetéssel - valójában nincs „passzív vesztegető”, olyan személy, aki az előny, illetőleg az előny ígéretének elfogadása ellenében a hivatali kötelességét megszegné, hatáskörét túllépne, vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaélne.

Időközben, a 2013. évi július hó 8. napjától kezdődően a 13/2007. BK vélemény is hatályon kívül helyezésre került, az abban foglaltakat a Kúria már nem tartotta fenn.

Elkerülte továbbá az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy a I.rendű vádlott neve I.r. és II.rendű vádlott neve II.r. vádlottak terhére megállapított cselekmények elkövetésére egységes elhatározással, azonos jogviszonyban és rövid időközökkel többször is sor került, melynek következményeit a jogi értékelés során nyilvánvalóan le kellett vonni.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság I.rendű vádlott cselekményét az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetett, az 1978. évi IV. törvény 256.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő *befolyással üzérkedés büntettének*, míg II.rendű vádlott cselekményeit az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetett, az 1978. évi IV. törvény 256.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő *befolyással üzérkedés büntettének*, valamint az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetett, az 1978. évi IV. törvény 256/A.§ (1) bekezdésében meghatározott *befolyás vásárlása büntettének* minősítette.

A megváltozott minősítés szükségessé tette a büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezők ismételt számbavételét.

I.rendű vádlottal szemben két évtől nyolc évig, míg II.rendű vádlottal szemben - az 1978. évi IV. törvény 12.§ (1) bekezdése, valamint a 85.§ (1)-(3) bekezdése alapján - két évtől tizenegy évet el nem érő tartamú szabadságvesztés volt kiszabható.

Súlyosító körülmény a vádlottak kifogásolható életvezetése, így az, hogy visszaesők, illetve azon túlmenően is voltak már büntetve. Cselekményeiket feltételes szabadság hatálya alatt, folytatólagosan (kitartó szándékkal) követték el. Ezt a terhükre kellett értékelni, éppúgy, mint I.rendű vádlott esetében a kezdeményező, vezető szerepet.

Ezzel szemben enyhítő körülmény a ténybeli beismerő vallomás, illetve kisebb nyomatékka a közel két esztendei időmúlás.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a középértékkel egyezően, illetve azt némileg meghaladó tartamban megállapított szabadságvesztést és az ahhoz igazodó közügyektől eltiltást eltúlzottan szigorúnak találta, az 1978. évi IV. törvény

37.§-ában megfogalmazott célok enyhébb büntetéssel is elérhetőek. Ugyanakkor az ún. belső arányok - I.rendű vádlott kezdeményező szerepére visszavezethetően - nem teszik indokoltá eltérő mértékű szabadságvesztés kiszabását.

Ezért a másodfokú bíróság a börtönbüntetés és a közügyektől eltiltás tartamát, mindkét vádlott esetében, négy-négy évre mérsékelte.

Ennyiben az enyhítésre irányuló jogorvoslati kérelmek eredményre vezettek.

I.rendű vádlott a szándékos bűncselekményét a Pécsi Városi Bíróság 7.Bk.793/2011/2. számú, valamint a Kaposvári Városi Bíróság 1.B.1295/2002/10. számú ítéletéhez kapcsolódó feltételes szabadság hatálya alatt követte el. Az elsőfokú bíróság az 1978. évi IV. törvény 48.§ (4) bekezdése alapján pusztán az összbüntetésből engedélyezett feltételes szabadság megszüntetéséről rendelkezett, a másikat - a Kaposvári Városi Bíróság 1.B.1295/2002/10. számú ítéletéhez kötődő feltételes szabadság megszüntetését - a másodfokú bíróság pótolta.

E körben tehát a másodfokú bíróság - a Be.372.§ (1) bekezdése alapján - az elsőfokú bíróság ítéletének a cselekmények minősítésére és a büntetőjogi jogkövetkezményekre vonatkozó részét megváltoztatta.

Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, így azokat a Be.371.§ (1) bekezdésében írtak szerint helybenhagyta.

Az előzetes fogvatartás beszámítására vonatkozó rendelkezés az 1978. évi IV. törvény 99.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2014. március 18.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék B.178/2013/26. számú ítéletének I.rendű és II.rendű vádlottakra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.I.446/2013/18. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2014. évi március hó 18. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: